

SIİRT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ PROFİLİ VE HARCAMA ANALİZİ

Rasim TÖSTEN*

Sabri ANIK**

Mehmet Selman KAYAN***

Özet

Bu çalışmada Siirt Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin aylık gelir ve harcamalarını belirlemek ve bu sayede şehir ekonomisine olan katkısını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmanın öğrenci harcamalarını konu edinmiş olmasından KOBİ'lere de yatırım rehberliği bağlamında katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmada nicel desenli betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni, 2015-2016 öğretim yılında Siirt Üniversitesinde kayıtlı 10.040 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu Siirt Üniversitesine kayıtlı öğrenciler arasından basit random örnekleme yöntemiyle seçilen 317 öğrenci oluşturmaktadır. Belirlenen amaçlara ulaşmak amacıyla araştırmada anket formu kullanılmıştır. Ölçme aracının oluşturulmasında Selçuk'un (2012) "Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi ve Erzurum Ekonomisine Katkısı" adlı çalışmasında kullandığı ve Tösten, Çenberlitaş ve Gökoğlan'ın (2013) Dicle Üniversitesi örneğinde kullanmış olduğu anket formundan yararlanılmıştır. Araştırmanın veri analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırma kapsamında toplanan 317 verinin tamamı analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda; öğrencilerin Siirt Üniversitesi'ni memleketlerine yakın olduğundan dolayı seçtikleri, öğrencilerin büyük çoğunluğunun Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgesinden oluştuğu, en fazla harcamanın gıda ve barınmada olduğu, kültürel/sosyal etkinliklere çok fazla harcamanın olmadığı, şehrin yaşanabilir, ekonomik bir şehir olduğu görüşleri ortaya çıkmıştır. Son olarak, öğrencilerin şehre olan mali katkısı aylık yaklaşık 6.532.500₺, yıllık ise yaklaşık 78.390.000₺ olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Siirt, Siirt Üniversitesi, Harcama Analizi

SIIRT UNIVERSITY STUDENT PROFILE AND EXPENDITURE ANALYSIS

Abstract

This study aims to find out monthly expenses and income of students who study at Siirt University and their contribution to the city's economy. It is believed that the study will also contribute to the SME's as an investment guide since it is conducted on expenditures of students. The study is considered important from this standpoint as well. The quantitative descriptive survey model was used in the study. Population of the study consists of 10040 students who are enrolled in Siirt University in the academic year of 2015-2016. Sample of the study includes 317 students who were selected using the simple random sampling method from among the students who are enrolled in Siirt University. A questionnaire was

* Yard. Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü, E-posta: rasimtosten@hotmail.com

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, sabrikanik@hotmail.com

*** Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü selmankayan@gmail.com

used to achieve the purposes of study. After the review of body of literature and measuring instruments, the questionnaire that was used by Selçuk (2012) in his study entitled "Analysis of Expenses of Atatürk University Students and Their Contribution to Erzurum's Economy" and the questionnaire that was used by Tösten, Çenberlitaş and Gökoğlan (2013) in the case of Dicle University were adapted to Siirt University. Descriptive statistics were used in the data analysis of study. All 317 data collected under the study were analyzed. As a result of the study, it is found that students prefer Siirt University because it is close to their hometowns, majority of students are from the Southeastern and Eastern Anatolia Regions, expenses are mostly made for food and accommodation, they do not spend most on cultural and social activities, and the city is a livable and economic city. Finally, it was calculated that financial contribution of students to the city is TRY 6.532.500 per month and TRY 78.390.000 per annum.

Keywords: Siirt, Siirt University, Expenditure Analysis

Giriş

Açık örgüt özelliği taşıyan üniversiteler, coğrafi ve kültürel farklılıklar nedeniyle değişik biçimlerde toplumsal yapı içerisinde örgütlenmiş, üreten, inceleyen, sorgulayan araştırma ve öğretimde yer tutmuş önemli kurumlardır (Çatalbaş, 2007). Üniversitelerin birçok yönden bağlı bulunduğu çevreye pozitif katkıları vardır. Kendi çevrelerine göre daha merkezi özellikler taşıyan üniversiteli şehirler bu katkılar sayesinde sadece kültürel ve bilimsel olarak etkilenmez; aynı zamanda sosyo-ekonomik olarak da üniversitelerin getirilerinden yararlanmaktadırlar. Üniversiteler buldukları sosyal çevrede gerek duyulan nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, bilginin üretilip yayılmasında, toplumsal hizmette önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Son zamanlarda üniversitelerin büyük şehirlerde merkezileşmesi yerine daha küçük şehirlere de kurulmasının farklı amaçları vardır. Bu amaçlardan bazıları üniversiteler aracılığıyla dezavantajlı şehirlerin bilimsel bilgiye ve hizmete ulaşmanın yanında bu şehirlere ekonomik desteğin sağlanmasıdır. Berdahl ve arkadaşlarına (2011) göre şehir yöneticilerinin üniversite binaları, öğrenci yurtları ve bir takım hizmetlerin temininde kolaylık sağlamasında bu katkılar gözetilmektedir. Üniversitelerin desteklenmesi ile küçük şehirlerin fonksiyonel bakımdan gelişebilecekleri düşünülmektedir.

Üniversitelerin şehir ekonomisine olan katkı derecesi basittir ve kavramsal olarak açıktır. Çevresi ile sürekli etkileşimde oldukları için buldukları bölgelere/şehirlere sosyal, kültürel, eğitsel katkılarının yanında ekonomik katkılar sunmaktadır. Üniversiteler, yerel ekonomiye doğrudan, dolaylı ve uyarılmış olmak üzere üç tür katkı sağlamaktadırlar. Üniversitelerde çalışan akademik ve idari personel, personele ödenen maaşlar, öğrencilerin yapmış olduğu harcamalar, üniversitenin satın almış olduğu mal ve hizmet, yerel ekonomi üzerinde istihdam ve gelir katkısı bu tür etkilerden birkaçıdır (Atik, 1999). Doğrudan katkılar, üniversite bünyesinde istihdam edilen personele ödenen ücretler, part-time çalışan

burslu öğrenciler, öğrenci harcamalarından elde edilen gelirler; dolaylı katkılar öğrencilerin eğitim öğretim süreci boyunca yaptıkları harcamalar (Lewis, 1988), şehrin kültürlenmesinde, nitelikli insan gücü yetiştirilmesinde, üretim sürecinde rol oynamaktadır. Uyarılmış katkılar ise dolaysız ve dolaylı katkılara bağlı olarak ortaya çıkan gelir, istihdam ve yatırım artışıdır (Ceyhan ve Güney, 2011).

Bu bağlamda ortaya konan katkılar değerlendirildiğinde son yıllarda yeni üniversitelerin kurulmasına ilişkin hedeflerden birisi, ülke kaynaklarının yurt sathına eşit yayılmasını sağlamaktır. Burada her bölgeye yükseköğretim kurumlarının açılması yaklaşımı, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan bölgenin hareketlenmesini ve böylece ülkedeki bölgesel eşitsizlikleri gidermeyi, dolayısıyla kalkınma pergelini geniş satırlara yaymayı amaçlamaktadır (Arap, 2010).

Gelişmişlik düzeyi düşük illerde (SEGE, 2011) üniversitenin kurulması illerin gelişmişliği üzerindeki etkiye de dikkatleri çekmiştir. Bu çalışmada da Siirt Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin aylık harcamalarını, gelirlerini belirlemek ve şehir ekonomisine olan olası katkılarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Aynı zamanda araştırmanın öğrenci harcamalarını konu edinmiş olması KOBİ'lere de yatırım rehberliği bağlamında katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma bu yönüyle de önemli görülmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde üniversitelerin buldukları şehrin ekonomisine olan katkıları üzerine çok sayıda çalışma yapılmıştır (Yılmaz ve Kaynak, 2011; Yaylalı, Özer ve Dilek, 2012; Vydrostová ve Vydrost, 2007; Selçuk, 2012; Özer ve Çalmaşur, 2010; Ergun, 2014; Tösten, Çenberlitaş ve Gökoğlan, 2013; Ascani, Crescenzi ve Iammarino, 2012; Akçakanat, Çarıkçı ve Dulumpçu, 2010; Akengin ve Kayıkçı, 2013). Yapılan araştırmalar sonucunda üniversitelerin buldukları bölgelere doğrudan ve dolaylı olarak birçok katkısının olduğu anlaşılmaktadır.

Bu çalışmada Siirt Üniversitesi öğrencilerinin sarf harcamaları ve şehre olan dolaylı katkıları incelenmiştir. Araştırmanın amacı, Siirt Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin aylık gelir ve harcamalarını belirlemek ve bu sayede şehir ekonomisine olan katkısını ortaya koymaktır.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ile çözümlenmesine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nicel desenli betimsel tarama modelindedir. Tarama araştırması, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin

toplanmasını amaçlayan çalışmalara tarama (survey) araştırması denir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014:14).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016 öğretim yılında Siirt Üniversitesinde kayıtlı 10.040 öğrenci oluşturmaktadır. Bu çalışmada, zamanın sınırlı olması ve evrenin tümüne ulaşma zorluğundan hedef evreni temsil edildiği düşünülen büyüklükte bir örneklem alma yoluna gidilmiştir. Araştırmanın örneklem grubunu Siirt Üniversitesine kayıtlı öğrenciler arasından basit random yöntemiyle seçilen 317 öğrenci oluşturmaktadır. Bu sayı örnekleme temsil edecek yeterli büyüklüktedir (Büyüköztürk vd., 2014).

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Belirlenen amaçlara ulaşmak amacıyla çalışmada bir anket formu uygulanmıştır. Anket formunun oluşturulmasında Selçuk'un (2012) "Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi ve Erzurum Ekonomisine Katkısı" adlı çalışmasından ve Tösten, Çenberlitaş ve Gökoğlan'ın (2013) Dicle Üniversitesi örneğinde kullanmış olduğu anket formlarından yararlanılmıştır. Anketin son hali verilerle doğrudan uygulamaya çıkmıştır. Ankette toplamda kategorize edilmiş 22 soru yer almaktadır.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın veri analizinde betimsel istatistikler kullanılmıştır. Araştırma kapsamında toplanan 317 verinin tamamı analize tabi tutulmuştur. Öğrenci profilinin ortaya konmasında, "kırtasiye için aylık ne kadar harcarsınız?" şeklindeki açık uçlu soruların çözümlemesinde verilen cevaplar kategorilendirilerek (süresiz hale getirilerek) betimsel istatistiklerden yüzde ve frekans değerlerine ve genel olarak aylık harcama miktarının aritmetik ortalamasına bakılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde çalışmaya katılan öğrencilerin çeşitli değişkenler açısından profilleri ortaya konulmuş olup; harcama kalemleri, harcama maliyetleri ve sonuçlar yorumlanmıştır.

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyetine İlişkin Verileri

Cinsiyet	f	%
Erkek	155	48,9
Kadın	162	51,1
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 48,9'u (f:155) erkek ve % 51,1'i (f: 162) kadındır. Araştırma sonuçlarında değerlerin birbirine yakın çıkmış olması toplam katılımın cinsiyet bağlamında homojen olduğunu göstermektedir.

Tablo 2: Öğrencilerin Yaşlarına İlişkin Verileri

Yaş	f	%
15-20	124	39,1
21-25	169	53,3
26-30	18	5,7
31 ve üzeri	6	1,9
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu 15-25 yaş arası kapsamaktadır. 15-20 yaş arası öğrenciler %39,1'i (f:124), 21-25 yaş arası öğrenciler %53,3'ü (f:169), 26-30 yaş arası öğrenciler %5,7'si (f:18) ve 31 ve üstü yaş arası öğrenciler %1,9'u (f:6) kapsamaktadır. Katılımcı öğrencilerin yaşları birlikte değerlendirildiğinde katılımcıların % 92,4'ünün 25 yaş altı olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Öğrencilerin Kayıtlı Buldukları Program Alanları

Alan	f	%
Sosyal bilimler	33	10,4
Fen bilimleri	73	23,0
Sağlık bilimleri	50	15,8
Eğitim bilimleri	136	42,9
Teknik bilimler	25	7,9
Toplam	317	100,0

Katılımcı öğrencilerin alanlarını saptamak amacıyla okumakta oldukları alanlar sorulmuştur. Katılımcıların % 10,4'ünü (f:33) sosyal bilimler, %23,0'ını (f:73) Fen bilimleri, %15,8'ini (f:50) Sağlık Bilimleri, %42,9'unu (f:136) Eğitim Bilimleri, %7,9'unu (f:25) Teknik Bilimler öğrencilerinin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 4: Öğrencilerin 2015-2016 Öğretim Yılında Aylık Gelir Durumları

Gelir Durumu	f	%
0-300 ₺	42	13,2
301-600 ₺	174	54,9
601-900 ₺	64	20,2
901-1200 ₺	22	6,9
1201 ₺ ve üzeri	15	4,7
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin 2015-2016 öğretim yılındaki aylık gelir durumu sorulmuştur. Katılımcıların geliri 0-300 ₺ olanlar %13,2 (f:42), 301-600 ₺ olanlar %54,9 (f:174), 601-900 ₺ olanlar %20,2 (f:64), 901-1200 ₺ olanlar %6,9 (f:22), 1201 ₺ ve üzeri %4,7 (f:15) olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının(%54,9; f:174) gelirlerinin 301-600 ₺ arasında olması dikkat çekmiştir. Bu katılımcıların gelirlerinin alınan devlet bursu olduğu düşünülmektedir. Gelirleri 901 ₺ ve üzeri olanların toplam katılımcılar arasındaki oranı %11,6 (f:37) olması öğrenciler arasında gelir dağılımında dengesizliğin olduğunu göstermektedir.

Tablo 5: Araştırmada Yer Alan Öğrencilerin Eğitim Durumları

Eğitim Durumu	f	%
Ön Lisans	31	9,8
Lisans	280	88,3
Lisansüstü	6	1,9
Toplam	317	100,0

Katılımcıların %9,8'i (f:31)ön lisans düzeyindeki programlarda okuyan öğrencileri, %88,3'ü(f:280) lisans programlarında okuyan ve %1,9'u (f:6) lisansüstü programlarda okuyan öğrencileri temsil etmektedir.

Tablo 6: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Yaşadığı Bölgeye İlişkin Veriler

Yaşadığı Bölge	<i>f</i>	%
Akdeniz	26	8,2
Marmara	22	6,9
Ege	24	7,6
Karadeniz	3	,9
İç Anadolu	11	3,5
Doğu Anadolu	68	21,5
Güneydoğu Anadolu	162	51,1
Yurtdışı	1	,3
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin hangi bölgeden geldiklerini belirlemek amacıyla katılımcı öğrencilere ailelerinin yaşadığı bölge sorulmuştur. Araştırma sonucunda katılımcı öğrencilerin %8,2'sinin (*f*:26) Akdeniz Bölgesinden, %6,9'unun (*f*:22) Marmara Bölgesinden, %7,6'sının (*f*:24) Ege Bölgesinden, %0,9'unun (*f*:3) Karadeniz Bölgesinden, %3,5'inin (*f*:11) İç Anadolu'dan, %21,5'inin (*f*:68) Doğu Anadolu'dan, %51,1'inin (*f*:162) Güneydoğu Anadolu Bölgesinden ve %0,3'ünün (*f*:1) yurtdışından geldiği olduğu görülmüştür.

Katılımcı öğrencilerin yarısından fazlasının (%51,1; *f*:162) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden olduğu görülmektedir. Siirt Üniversitesinin Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer almasından yakın çevre illerindeki öğrencilerin Siirt Üniversitesini tercih sebebi olduğu söylenebilir.

Tablo 7: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kaldıkları Yerlere İlişkin Veriler

Kalma Yeri	<i>F</i>	%
Kiralık ev	120	37,9
Devlet yurdu	82	25,9
Özel yurt	50	15,8
Otel/pansiyon	7	2,2
Akraba yanı	9	2,8
Ailemle	49	15,5
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetlerini devam etmek için kaldıkları yerlere ilişkin verilen cevaplara göre; öğrencilerin

%37,9'u (f:120) kiralık evde, %25,9'u (f:82) devlet yurdunda, %15,8'i (f:50) özel yurttta, %2,2'i (f:7) otel/pansiyonda, %2,8'i (f:9) akrabasının yanında, %15,5'inin (f:49) de ailesiyle beraber kaldığı görülmüştür. Toplam katılımcıların üçte birinden fazlasının (%37,9; f:120) kiraladıkları evde oturdukları görülmektedir.

Tablo 8: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Siirt Üniversitesini Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Veriler

Tercih Nedeni	f	%
Memleketime yakınlık	137	43,2
Eğitim kalitesi	11	3,5
Fiziki imkânlar	6	1,9
Sosyal imkânlar	13	4,1
Pahalı olmaması	11	3,5
Puanı	47	14,8
Sakin bir şehir	32	10,1
Tavsiye	23	7,3
Diğer	37	11,7
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Siirt Üniversitesinin tercih sebeplerine ilişkin verdikleri cevap; %43,2'si (f:137) memlekete yakınlık, %3,5'i (f:11) eğitim kalitesi, %1,9'u (f:6) fiziki imkânlar, %4,1'i (f:13) sosyal imkânlar, %3,5'i (f:11) pahalı olmaması, %14,8'i (f:47) puan, %10,1'i sakin bir şehir, %7,3'ü (f:23) tavsiye üzerine, %11,7'si (f:37) diğer sebepler olarak Siirt Üniversitesini tercihlerinde etkili olduğunu söylemişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin üçte birinden fazlasının (%43,2; f:137) Siirt Üniversitesinin memleketlerine yakın olduklarını ifade etmeleri dikkat çekicidir.

Tablo 9: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Üniversitelerini Tavsiye Etme Durumuna İlişkin Veriler

Tavsiye Etme Durumu	<i>f</i>	%
Kesinlikle tavsiye etmem	65	20,5
Tavsiye etmem	78	24,6
Kararsızım	87	27,4
Tavsiye ederim	78	24,6
Kesinlikle tavsiye ederim	9	2,8
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Siirt Üniversitesini başka öğrencilere tavsiye edip etmeyecekleri sorusuna verdikleri cevap; %20,5'i (*f*:65) 'kesinlikle tavsiye etmem', %24,6'sı (*f*:78) 'tavsiye etmem', %27,4 (*f*:87) 'kararsızım', %24,6'sı (*f*:78) 'tavsiye ederim' ve %2,8'i (*f*:9) 'kesinlikle tavsiye ederim' şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğrencilerin yarısına yakını Siirt Üniversitesi'nde okumayı tavsiye etmemektedir. Yaklaşık dörtte biri ise kararsız kaldığını ifade etmiştir.

Tablo 10: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Siirt'te Okumanın Maliyeti Hakkındaki Görüşleri

Okuma Maliyeti	<i>f</i>	%
Çok yüksek	26	8,2
Yüksek	71	22,4
Normal	161	50,8
Düşük	44	13,9
Çok düşük	15	4,7
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Siirt'e okumanın maliyeti alternatiflere göre görüşleri sorulduğunda öğrencilerin verdikleri cevaplar; %8,2'si (*f*:26) maliyetin 'Çok Yüksek', %22,4'ü (*f*:71) maliyetin 'Yüksek', %50,8'i (*f*:161) maliyetin 'Normal', %13,9'u (*f*:44) maliyetin 'Düşük', %4,7'si (*f*:15) maliyetin 'Çok Düşük' olduğunu söylemiştir. Katılımcıların yarısına fazlasının (%50,8; *f*:161) Siirt ilinde okumanın maliyetinin normal olduğunu söylemeleri dikkat çekicidir. Ancak Siirt'e okumanın maliyetinin 'Normal', 'Düşük' ve 'Çok Düşük' olduğunu söyleyenlerin toplamı %69,4 olması okuma maliyetinin uygun olduğunu değerlendirdikleri düşünülebilir.

Tablo 11: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Siirt İlinde Barınma Maliyeti Hakkındaki Görüşleri

Barınma Maliyeti	<i>f</i>	%
Çok yüksek	49	15,5
Yüksek	107	33,8
Normal	126	39,7
Düşük	22	6,9
Çok düşük	13	4,1
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Siirt ilinde barınmanın maliyetine yönelik görüşlerini almak için yöneltilen soruyu öğrencilerin %15,5'i (*f*:49) "Çok Yüksek" şeklinde cevap verirken %33,8'i (*f*:107) "yüksek", %39,7'i (*f*:126) 'Normal', %6,9'u (*f*:22) 'Düşük', %4,1'i (Çok Düşük) olarak belirtmişlerdir.

Tablo 12: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Siirt İlinde Yiyecek İçecek Fiyatları Hakkındaki Görüşleri

Siirt'e Yiyecek İçecek Fiyatı	<i>f</i>	%
Çok Yüksek	30	9,5
Yüksek	100	31,5
Normal	151	47,6
Düşük	27	8,5
Çok Düşük	9	2,8
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin Siirt'te yiyecek-içecek fiyatları hakkındaki görüşlerini almak için yöneltilen soruyu öğrencilerin %9,5'i (*f*:30) 'Çok Yüksek', %31,5'i 'yüksek', %47,6'sı (*f*:151) 'Normal', %8,5'i (*f*:27) 'Düşük' ve %2,8'i (*f*:9) 'Çok Düşük' olarak cevaplamıştır. Bu durumda öğrencilerin toplam cevapları arasında 'Normal, Düşük, Çok Düşük' oranlarına genel bakıldığında Siirt ilinde yiyecek ve içecek uygun olduğu görülebilir.

Tablo 13: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Aylık Çeşitli (Ulaşım, Yeme-İçme, Enerji Tüketimi, Telefon, Barınma Harcamaları) Harcama Kalemlerine İlişkin Maliyet Analizi

Aylık Ulaşım Harcamaları	<i>f</i>	%
0-25 ₺	30	9,5
26-50 ₺	136	42,9
51-75 ₺	59	18,6
76-100 ₺	82	25,9
101 ve üzeri	10	3,2
Toplam	317	100,0
Aylık Yeme İçme Harcamaları	<i>f</i>	%
0-50₺	73	23,0
51-100₺	93	29,3
101-150₺	59	18,6
151-200₺	65	20,5
201-250₺	19	6,0
251 ve üzeri₺	8	2,5
Toplam	317	100,0
Aylık Enerji Harcamaları	<i>f</i>	%
0-50₺	136	42,9
51-100₺	53	16,7
101-150₺	44	13,9
151-200₺	54	17,0
201-250₺	25	7,9
251 ve üzeri₺	5	1,6
Toplam	317	100,0
Aylık Telefon Harcamaları	<i>f</i>	%
0-20₺	61	19,2
21-40₺	167	52,7

41-60₺	61	19,2
61-80₺	18	5,7
81-100₺	9	2,8
100 ve üzeri₺	1	0,3
Toplam	317	100,0
Aylık Barınma Harcamaları	f	%
0-100₺	67	21,1
101-200₺	127	40,1
201-300₺	84	26,5
301-400₺	30	9,5
401-500₺	6	1,9
500 ve üzeri ₺	3	0,9
Toplam	317	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerin aylık ulaşım maliyetleri incelendiğinde ulaşım ile ilgili harcama yapanlar şöyledir; 0-25 ₺ arasında harcama yapanlar %9,5 (f:30), 26-50 ₺ arasında harcama yapanlar %42,9 (f:136), 51-75 ₺ arasında harcama yapanlar %18,6 (f:59), 76-100 ₺ arasında harcama yapanlar %25,9 (f:82), 101 ve üzeri ₺ harcama yapanların %3,2 (f:10) oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin aylık yeme-içme maliyetleri incelendiğinde aylık 0-50 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %23'ünü (f:73), 51-100 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %29,3'ünü (f:93), 101-150 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %18,6'sını (f:59), 151-200 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %20,5'ini (f:65), 201-250 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %6,0'ını (f:19), 251 ve üstü harcama yapanlar katılımcıların %2,5'ini (f:8) oluşturmaktadır.

Katılımcıların verdikleri cevaplar göz önüne alındığında yeme-içme harcamaları 0-150 ₺ arasında olanlar katılımcıların %70,9'una (f:225) denk gelmektedir.

Katılımcıların enerji tüketimi harcamaları ile ilgili soruya verdikleri cevaplar şöyledir; 0-50 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %42,9'unu (f:136), 51-100 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların

%16,7'sini ($f:53$), 101-150 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %13,9'unu ($f:44$), 151-200 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %17,0'ını ($f:54$), 201-250 ₺ arasında harcama yapanların katılımcıların %7,9'unu ($f:25$), 251 ve üstü ₺ harcama yapanların sayısı katılımcıların %1,6'sını ($f:5$) oluşturmaktadır. Katılımcıların %59,6 ($f:189$) 0-100 ₺ arasında ücretle enerji ihtiyaçlarını giderebildikleri gözlemlenmiştir.

Katılımcıların aylık telefon kullanım maliyetine ilişkin verdikleri cevaplar şöyledir; 0-20 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %19,2'sini ($f:61$), 21-40 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %52,7'sini ($f:167$), 41-60 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %19,2'sini ($f:61$), 61-80 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %5,7'sini ($f:18$), 81-100 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %2,8'ini ($f:9$), 100 ₺ ve üzeri harcama yapanlar katılımcıların %0,3'ünü ($f:1$) oluşturmaktadır. Buna göre katılımcıların çoğu (%91,1; $f:289$) 0-60 ₺ arasında bir harcama ile telefon harcamalarını karşıladıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin barınmaya ilişkin; barınma harcamalarında 0-100 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %21,1'ini ($f:67$), 101-200 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %40,1'ini ($f:127$), 201-300 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %26,5'ini ($f:84$), 301-400 ₺ arasında harcama yapanlar %9,5'ini ($f:30$), 401-500 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %1,9'unu ($f:6$), 500 ₺ ve üzeri harcama yapanlar katılımcıların %0,9'unu ($f:3$) oluşturmaktadır. Bu da gösteriyor ki Siirt ilinde eğitim öğretimini sürdüren araştırmamıza katılanlardan çoğu (%61,2; $f:194$) 200 ₺'ye kadar barınma ihtiyacını giderebilmektedir.

Tablo 14: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Aylık Çeşitli Aktivite(Kültürel, Sportif Aktiviteler, Giyecek, Eğitim araçlarına ilişkin Harcamaları) Harcama Kalemlerine İlişkin Maliyet Analizi

Kültürel Aktivite Harcamaları	f	%
0-20₺	133	42,0
21-40₺	39	12,3
41-60₺	94	29,7
61-80₺	21	6,6
81-100₺	20	6,3
101 ve üzeri₺	10	3,2
Toplam	317	100,0
Sportif Aktivite Harcamaları	f	%
0-20	172	54,3

Siirt Üniversitesi Öğrenci Profili ve Harcama Analizi

21-40	30	9,5
41-60	72	22,7
61-80	18	5,7
81-100	16	5,0
101 ve üzeri	9	2,8
Toplam	317	100,0
Aylık Giyecek Harcamaları	f	%
0-30₺	56	17,7
31-60₺	89	28,1
61-90₺	43	13,6
91-120₺	103	32,5
120 ve üstü₺	26	8,2
Toplam	317	100,0
Aylık eğitim Aracı Harcamaları	f	%
0-20₺	142	44,8
21-40₺	71	22,4
41-60₺	71	22,4
61-80₺	22	6,9
81 ve üstü₺	11	3,5
Toplam	317	100,0

Katılımcı öğrencilerin aylık kültürel aktivitelerine ilişkin harcamaları sorulduğunda; 0-20 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %42,0'ını (*f*:133), 21-40 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %12,3'ünü (*f*:39), 41-60 ₺ arasında harcama yapanların sayısı katılımcıların %29,7'sini (*f*:94), 61-80 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %6,6'sını (*f*:21), 81-100 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %6,3'ünü (*f*:20) ve 101 ₺ ve üzeri harcama yapanlar katılımcıların %3,2'sini (*f*:10) oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan Siirt Üniversitesi öğrencilerinin çoğu (%54,3; *f*:172) 0 ile 40 ₺ arasında aylık kültürel aktivite harcamalarını karşılayabildiklerini göstermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sportif aktivite harcamalarına ilişkin verdikleri cevaplar; 0-20 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %54,3'ünü (*f*:172), 21-40 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %9,5'ini (*f*:30), 41-60 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %22,7'sini (*f*:72), 61-80 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların

%5,7'sini (*f*:18), 81-100 ₺ arasında harcama yapanlar %5,0'ını (*f*:16), 101 ₺ ve üzeri harcama yapanlar katılımcıların %2,8'ini (*f*:9) oluşturmaktadır.

Katılımcıların çoğu 0 ile 40 ₺ arasında sportif aktiviteleri karşılayabildikleri gözlemlenmiştir. Ancak bu sonuç ile beraber katılımcıların sportif aktivitelere yeteri kadar ilgi göstermedikleri de ortaya çıkmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin aylık giyecek harcamalarına ilişkin cevapları şöyledir; 0-30 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %17,7'sini (*f*:56), 31-60 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %28,1'ini (*f*:89), 61-90 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %13,6'sını (*f*:43), 91-120 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %32,5'ini (*f*:103), 120 ₺ ve üstü harcama yapanlar katılımcıların %8,2'sini (*f*:26) oluşturmaktadır. Katılımcıların aylık eğitim araçlarına yaptıkları harcamaları ne kadar olduğuna ilişkin maddeye verdikleri cevaplar şöyledir; 0-20 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %44,8'ini (*f*:142), 21-40 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %22,4'ünü (*f*:71), 41-60 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %22,4'ünü (*f*:71), 61-80 ₺ arasında harcama yapanlar katılımcıların %6,9'unu (*f*:22), 81 ₺ ve üstü harcama yapanlar katılımcıların %3,5'ini (*f*:11) oluşturdukları gözlemlenmiştir. Araştırmamıza katılan öğrencilerin yarısından fazlasının (%67,2; *f*:213) eğitim harcamalarının 40 ₺'yi geçmediği görülmüştür.

Tablo 15: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Aylık Ortalama Harcama Verileri

Aylık Ortalama Harcamaları	<i>f</i>	%
0-300₺	49	15,5
301-600₺	178	56,2
601-900₺	73	23,0
901-1200₺	12	3,8
1201 ve üzeri₺	5	1,6
Toplam	317	100,0

Tablo 15'te araştırmaya katılan öğrencilerin aylık ortalama harcama verileri verilmiştir. Buna göre 0-300 ₺ arasında harcaması olan öğrenciler katılımcıların %15,5'ini (*f*:49), 301-600 ₺ arasında harcaması olan öğrenciler katılımcıların %56,2'sini (*f*:178), 601-900 ₺ arasında harcaması olan öğrenciler katılımcıların %23'ünü (*f*:73), 901-1200 ₺ arasında harcaması olan öğrenciler katılımcıların %3,8'ini (*f*:12), 1201 ₺ ve üzeri harcaması olan öğrencilerin katılımcıların %1,6'sını (*f*:5) oluşturmuştur.

Öğrencilerin aylık ortalama harcamalarına bakıldığında 0 ile 600 ₺ arasında harcaması olan öğrencilerin tüm katılımcıların %71,7 (f:227) oluşturduğu saptanmıştır. Frekans değerlerinin 0 ile 600 ₺ arasında yığılma göstermiştir.

Sonuç ve Tartışma

2015-2016 öğretim yılında Siirt Üniversitesine kayıtlı toplamda 317 öğrenciye yönelik yapılan araştırma sonucunda;

Araştırmada yer alan katılımcıların 155'i erkek ve 162'si kadındır. Katılımcıların %92,4'ü 25 yaş ve altındadır. Katılımcıların katılımcıların%88,3 lisans programına kayıtlıdır. Önlisans ve lisansüstü programlara kayıtlı olanların sayısı tüm katılımcıların sadece %11,7'sini oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerden memleketleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da olduğunu söyleyenlerin sayısı tüm katılımcıların %72,6'sını oluşturmaktadır. Öğrencilerin Siirt Üniversitesini tercih sebepleri göz önüne alındığında ise memlekete yakınlığın tercihlerinde etkili olduğu söylenebilir.

Katılımcıların %37,9'u kiralık evlerde ve %25,9'u ise devlet yurdunda kalmaktadır. Aileleriyle kalanların oranı yaklaşık %15'tir.

Öğrencilerin harcama kalemlerine bakıldığında en fazla harcamanın barınma, yiyecek-içecek ve giyimde olduğu; sosyal, kültürel ve sportif aktiviteler ile ilgili çok fazla harcamanın olmadığı anlaşılmıştır.

Araştırmada yer alan ve aylık gelirleri 600 ₺'ye kadar olan öğrenciler katılımcıların %68,1'ini oluşturmaktadır.

Katılımcı öğrencilerin aylık harcamalarının aritmetik ortalaması 650 ₺ olarak hesaplanmıştır. Siirt Üniversitesinde 10.050 öğrencinin olduğu düşünülürse aylık harcama yaklaşık 6 532 500 ₺, yıllık olarak 78390000 ₺ olur. Siirt ilinin nüfusu ve ekonomik göstergeleri düşünüldüğünde bu harcamaların şehir ekonomisine önemli katkısının olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Akçakanat, T., Çarıkçı, İ., ve Dulupçu, M. A. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003–2009 Yılları Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010 (22).
- Akengin, H. ve Kaykı, A.(2013). Şehirleşme Üniversite İlişkisine Bir Örnek: Gazimağusa, *Marmara Coğrafya Dergisi*
- Arap, S. K. (2010). Türkiye yeni üniversitelerine kavuşurken: Türkiye’de yeni üniversiteler ve kuruluş gerekçeleri, *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 65 (1): 1-29.
- Ascani, A., Crescenzi, R., & Iammarino, S. (2012). Regional Economic Development: A Review. Interregionally Cohesive Neighborhoods (SEARCH) within the 7th European Community Framework Programme FP7-SSH -2010.2.2-1 (266834) European Commission.
- Atik, H. (1999). Üniversitelerin yerel ekonomiye katkıları: teori ve Erciyes üniversitesi üzerine bir uygulama. *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 15, 99-109.
- Berdahl, R. M., Cohon, J. L., Simmons, R. J., Sexton, J., & Berlowitz, L. C. (2011). The University and the City. *Bulletin of the American Academy*, 4-18.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 18. Baskı Ankara: Pegem Akademi.
- Ceyhan, M.S. ve Güney, G.(2011). Bartın Üniversitesi’nin Bartın İli’nin Ekonomik Gelişimine 20 Yıllık Projeksiyonda Katkılarının Değerlendirilmesi, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*
- Çatalbaş, N. (2007). Üniversite-yerel ekonomi ilişkisinde kutuplaşma teorisi iyi bir model. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2007(3), 90.
- Ergun, C. (2014). Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(31), 216-237.
- Lewis, J. A. (1988), “Assessing the Effect of the Polytechnic, Wolverhampton on the Local Community” *Urban Studies*, 25.
- Özer, H., Akan, Y., & Çalmaşur, G. (2010). Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Gelir-Harcama İlişkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(1), 231-249.
- SEGE, Kalkınma Bakanlığı. (2011). “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması”. Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü. Ankara.
- Selçuk, G. N. (2012). Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi ve Erzurum Ekonomisine Katkısı/The Expenditure Analysis for the Students of Ataturk University and its Contribution to the Economy of Erzurum. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(3).
- Tösten, R. , Çenberlitaş, İ., Gökoğlan, K. (2013). Dicle Üniversitesi Öğrenci Profili ve Harcama Analizi. *Elektronik Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5,10.

- Výrostová, V. ve Výrost, T.(2007), Measuring The Role Of Universities İn Regional Development, *2ndCentral European Conference İn RegionalScience*, Slovak Republic
- Yaylalı, M., Özer, H., &Dilek, Ö. (2012). Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelir-Harcama İlişkisi ve Meslek Yüksekokulunun İlçe Ekonomisine Katkısı. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 7(13), 1-13.
- Yılmaz, M. K., & Kaynak, S. (2011). Sosyo-ekonomik dönüşüm sürecinde üniversitelerin rolü ve yöre halkının üniversite'den beklentileri ile ilgili bir uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(4), 55-73.